

LAUSUNTO

3.3.2010

Eduskunta
Maa- ja metsätalousvaliokunta

VSN 8/2009 vp

VALTIONEUVOSTON TULEVAISUUSSELONTEKO ILMASTO- JA ENERGIAPOLITIIKASTA

Valtioneuvoston tulevaisuusselonteolla viitotetaan tietä kohti tilannetta, jossa Suomen päästöleikkaukset tukevat globaalin ilmastonmuutoksen rajoittamista. Selonteossa asetetaan pitkän aikavälin tavoitteeksi vähentää Suomen ilmastopäästöjä vuoteen 2050 mennessä vähintään 80 % vuoteen 1990 verrattuna.

Elintarvikeketjun ilmastovaikutukset painottuvat alkutuotantoon

Selonteon mukaan tärkein kasvihuonekaasujen päästölähde Suomessa on energiantuotanto, toiseksi tärkein liikenne, teollisuuden osuus on 9 % ja maatalouden 7 %. Selonteon globaalin tarkastelun mukaan elintarvikeetuollisuuden osuus kasvihuonekaasupäästöistä on 1 % ja maatalouden 13,5 %.

Elintarvikeketjun päätehtävä on tuottaa ravintoa

Globaalisti tarkasteltuna väestö maapallolla kasvaa ja arvioiden mukaan maailman ruoan tuotanto pitäisi kaksinkertaistaa selonteon aikajänteen kuluessa vuoteen 2050 mennessä. Väestön kasvun lisäksi tarve parantaa ruokaturvaa ja kulutustottumusten muutokset erityisesti kehittyvissä maissa lisäävät ruoan kysyntää. Kysynnän lisääntyminen heijastuu ilmastovaikutusten vähentämisen mahdollisuuksiin elintarvikeketjussa. Ympäristövaikutusten kannalta on järkevää, että ruoka tuotetaan tehokkaasti ja mahdollisimman lähellä kulutusta.

ETL korostaa, että ilmastonsuojelulliset toimet on suunniteltava niin, etteivät ne vaaranna kotimaista ruokatuotantoa tai ruokaturvaa.

Kotimaisen raaka-ainetuotannon jatkuminen on turvattava

ETL pitää teollisuuden kotimaisen raaka-aineen saannin turvaamiseksi tärkeänä selonteon toteamusta siitä, että Suomessa jatkossakin tuotetaan vähintään kotimaista kulutusta vastaava määrä maataloustuotteita.

Pohdittaessa elintarvikeetuotannon ilmastovaikutuksia ja tuotannon suuntaamista vähemmän ilmastoa kuormittavan tuotannon suuntaan nostetaan usein esille erot kasvi- ja eläinperäisen tuotannon ympäristövaikutuksissa. On kuitenkin muistettava, että Suomessa valtaosa peltopinta-alasta soveltuu vain ruoho- ja rehukasvien viljelyyn. Maaperän ympäristövaikutusten kannalta nurmiviljelyyn perustuva nautakarjatalous on yksipuolista viljanviljelyä parempi vaihtoehto.

Kulutustottumuksiin vaikuttaminen haasteellista

Selonteon mukaan maatalouden päästöjen merkittävä vähentäminen on hankalaa ilman kulutustottumusten muutoksia. ETL korostaa, että ajatus elintarviketuotannon suuntaamisesta vähemmän ilmastoa kuormittaviin tuotteisiin on moniulotteinen asia. ETL katsoo, että oikea tapa vaikuttaa päästöjen vähentämiseen elintarvikeketjussa, on toiminnan kehittäminen elintarvikeketjun kaikissa osissa alkutuotannon tuotantotavoista teollisuuden, kaupan ja ruokapalvelujen toimintaan ja kuluttajaan saakka.

Kuluttaja voi ilmastovaikutustenkin kannalta hyvällä omallatunnolla nauttia monipuolista ravitsemussuositusten mukaista sekaravintoa, kun kiinnitetään huomiota koko ketjun toiminnan kehittämiseen. On hyvä muistaa, että myös kuluttajan omalla toiminnalla (ruuan valmistus, kaupassakäynti, hävikin synty) on vaikutusta tuotteen elinkaaren aikaisiin ilmastovaikutuksiin. ETL ei pidä järkevänä selonteossa mainitun ”ilmastosuositusten mukaisen lautasmallin” lanseerausta.

Kuluttajien ohjaamiseksi ympäristön kannalta parempiin elintarvikevalintoihin on ollut esillä ympäristömerkkien (EU-kukka ja pohjoismainen joutsenmerkki) laajentaminen elintarvikkeisiin. Merkkien, samoin kuin julkisten hankintojen kestävyys edistämiseksi, haasteeksi muodostuu kriteeristön rakentaminen elintarvikkeille. ETL pitää hyvänä, että ympäristömerkkien laajentamista elintarvikkeisiin selvitetään. Valtioneuvoston periaatepäätökseen kestävästä julkisista hankinnoista on kirjattu tavoitteita ja toimenpide-ehdotuksia kestävyys edistämiseksi. ETL pitää tärkeänä, että kestävyys kriteerit valmistellaan huolellisesti ja että ne ovat hyvin tiedossa hankintaorganisaatioissa ja tavarantoimittajilla.

Myös verotus on nostettu esille yhtenä keinona edistää ympäristön kannalta parempia kulusvalintoja. ETL ei tue ajatusta esim. alv-porrastuksesta ympäristömyönteisten tuotteiden menekin edistämiseksi.

Teollisuuden energiatehokkuuden parantamista kannustettava

ETL pitää energiatehokkuuden parantamista kaikilla sektoreilla tärkeänä toimenpiteenä ilmastomuutoksen hillinnässä. Elintarviketeollisuus on lähtenyt mukaan talkoisiin omalla energiatehokkuussopimuksellaan. ETL:n mukaan on tärkeää, että sopimukseen liittymistä kannustetaan tukemalla energiatehokkuutta parantavia investointeja (TEM) ja kohdentamalla Motivalle riittävät resurssit energiatehokkuutta edistäviin palveluihin. Selonteossa mainitusti monissa yrityksissä energiatehokkuuden parantamista jarruttaa tarve keskittää pääoma tuotannollisiin investointeihin ja se, että tehokkuusinvestoinnilla vaaditaan kohtuuttoman lyhyttä takaisinmaksuaikaa.

Bioenergian tuotanto luo mahdollisuuksia

ETL katsoo, että uusiutuvan energian tuotantoa voidaan lisätä ja elintarviketuotannon ilmastovaikutuksia hillitä bioenergiatuotannon avulla. Biokaasun valmistaminen lietteestä ja bioetanolin valmistaminen elintarviketeollisuuden jätevirroista ovat joitakin esimerkkejä. Myös kotieläinten lannan hyödyntäminen energiakäyttöön tulisi mahdollistaa nykyisiin säädöksiin vaikuttamalla.

Peltoperäistä bioenergiatuotantoa tulisi tarkastella laajasti huomioiden myös esim. rehutuotannon alhainen kasvivalvakuaisomavaraisuus. Lyhyellä ja keskipitkällä aikajänteellä osa nykyisestä peltopinta-alasta on mahdollista hyödyntää bioenergiatuotannossa vaarantamatta ruokaturvaa. Pitkällä aikavälillä Suomen pellot tarvitaan ruuan tuotannon käyttöön.

Elintarviketeollisuusliitto ry

Pasilankatu 2, PL 115, 00241 Helsinki
Puhelin (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
Y-tunnus 0201092-3 • Kotipaikka Helsinki

Finnlands Livsmedelsindustriförbund

Pasilankatu 2, PB 115, 00241 Helsingfors
Telefon (09) 148 871 • Fax (09) 1488 7201
info@etl.fi • www.etl.fi

Finnish Food and Drink Industries' Federation

Pasilankatu 2, P.O. Box 115, FI-00241 Helsinki
Telephone +358 9 148 871 • Fax +358 9 1488 7201
info@etl.fi • www.etl.fi

Teknologian mahdollisuudet hyödynnettävä laajasti

ETL katsoo, että biotekniikan ja muiden uusien teknologioiden tarjoamiin mahdollisuuksiin tulisi suhtautua avoimesti. Menetelmät voivat tarjota merkittäviä mahdollisuuksia myös ilmasuojelussa.

Kunnioitavasti

ELINTARVIKETEOLLISUUSLIITTO ry

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Heikki Juutinen', is written over the printed name.

Heikki Juutinen